

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет дошкільної та спеціальної освіти

ПЕРШІ СПРОБИ ПОШУКУ В НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

Випуск XIX

Збірник матеріалів
XIX Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції

**«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДИТИНИ
У СУЧАСНОМУ ДОШКІЛЛІ»**

(м. Умань, 29 квітня 2021 р.)

Умань
Візаві
2021

Головні редактори:

Ищенко Л. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Кушнір В. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Відповідальні за випуск:

Карнаух Л. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Залізняка А. М., кандидат педагогічних наук, доцент дошкільної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Слатвінська А. А., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, заступник декана з наукової роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету
дошкільної та спеціальної освіти*

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(протокол № 11 від 26 травня 2021 року)*

Перші спроби пошуку в науковому просторі : зб. матеріалів 19-го П27 Всеукр. студ. наук.-практ. конф. «Особливості організації життєдіяльності дитини у сучасному дошкільлі» (м. Умань, 29 квіт. 2021 р.) / [голов. ред.: Іщенко Л. В., Кушнір В. М. ; відп. за вип.: Карнаух Л. П., Залізняка А. М., Слатвінська А. А. – Умань : Візаві, 2021. – 207 с.

До збірника увійшли матеріали XIX Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Особливості організації життєдіяльності дитини у сучасному дошкільлі», що відбулася 29 квітня 2021 року на базі факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Відповідальність за зміст наукових доповідей несуть автори та їхні керівники.

ЗМІСТ

Авраменко О. О.	ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ЛОГОПЕДА	ІННОВАЦІЙНИХ	7
Бадзюк Віра, Бевзюк М. С.	ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ- ДЕФЕКТОЛОГА ЩО ДО ВЗАЄМОДІЇ З СІМ'ЯМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	УДОСКОНАЛЕННЯ	11
Базило Вікторія, Слатвінська А. А.	ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ ПРО БУДОВУ СЛОВА У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ		14
Балако Юлія, Кушнір В. М.	ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		18
Боденко Наталія, Кушнір В. М.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА СІМ'Ї І ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ		21
Бондаренко Катерина, Колісник Л. В.	КВЕСТ ЯК ІГРОВА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙДОШКІЛЬНИКІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО	БАЗОВИХ	24
Бурлака Наталія, Колісник Л. В.	ВПЛИВ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ НА РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		28
Векшина Віталія, Хлус Н. О.	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДИТИНИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ		33
Власюга Яна, Любива В. В.	ВИКОРИСТАННЯ НАРОДНОЇ ГРИ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		36
Гладишенко Ольга, Дука Т. М.	ВИХОВАННЯ ШАНОБЛИВОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		40
Гладій Оксана, Любива В. В.	ДО ПРОБЛЕМ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		43
Горбенко Ольга, Рябошاپка О. В.	ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		46
Горошко Жанна, Бегас Л. Д.	ПОРАДА ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА ДЛЯ БАТЬКІВ ЩО МАЮТЬ ЗАЇКУВАТОГО ПІДЛІТКА		49
Грабарчук Тетяна, Трофаїла Н. Д.	ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКІ ВІДНОСИНИ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ		52

Дмитрієва Людмила, Іщенко Л. В. Дубовик Катерина, Данько Н. П. Дудник Наталія, Бутенко О. Г., Вознюк Наталія, Лемещук М. А. Зеленова Марія, Куліш І. Д.	ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	56
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	59
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	62
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВЕРБАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	68
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	РОЗВИТОК SOFT SKILLS У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	71
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ПОЛІКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ВЗАЄМОДІЇ ЗДО ТА СІМ'Ї	75
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	МАЛІ ФОЛЬКЛОРНІ ЖАНРИ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	79
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	84
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	87
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	92
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ ДЛЯ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	96
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В МОВЛЕННЄВО- ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	102
Ігнатенко Оксана, Смолянко Ю. М. Капункина Юлія, Авраменко О. О. Карпук Оксана, Боярчук С. І.	ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ	105

Король Олена, Барсуковська Г. П.	ІГРАШКА ЯК ЗАСІБ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	109
Коротких Тетяна, Барсуковська Г. П.	ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	113
Крамаренко Яна, Лобова О. В.	ТЕАТРАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	118
Кривенко Олена, Попиченко С. С.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	121
Куйбіда Надія	СІМ'Я ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ	124
Лашко Людмила, Куліш І. Д.	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	128
Литвинюк Марія	ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	131
Лісова Олена, Куліш І. Д.	ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	134
Марценюк Світлана, Рябошапка О. В.	МАТЕМАТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	137
Маханько Марина, Скрипник Н. І.	КОМПЛЕКСНИЙ СУПРОВІД ПРОВЕДЕННЯ МАЛИХ ФОРМ АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	142
Мінюкова Аліна, Авраменко О. О.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	146
Несторак Святослава	ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	150
Носач Ганна, Голуб В. М.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	154
Обельницька Оксана	ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ ЗАКЛАДУ	157

	ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
Пелих Альона, Голуб Н. П.	ПСИХОПІЄНІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	162
Понирко Тетяна, Барсуковська Г. П.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У РОЗУМОВОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	165
Пономаренко Світлана, Дука Т. М.	РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ОБДАРОВАНOSTІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	170
Пукась Валентина, Корякіна І. В.	ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	173
П'ясецька Н. А., Шпильова М. О.	ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО РОЗВИТКОВОГО ПРОСТОРУ – ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА	176
Рибаконь Олександра, Колісник Л. В.	ДИТЯЧІ СТРАХИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	179
Рябоконь Ольга, Дука Т. М.	ФОРМУВАННЯ СТАТОДИНАМІЧНОЇ ПОСТАВИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	183
Сорока Оксана, Попиченко С. С.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	186
Сухоручкіна Вікторія, Куліш І. Д.	ВИХОВАННЯ ЛЮДЯНОСТІ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	189
Тодоровська Альона, Трофаїла Н. Д.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬСЯ В СІМ'І ТА ДИТЯЧОМУ БУДИНКУ	192
Чебанова Інна, Трофаїла Н. Д.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРИВОЖНИХ СТАНІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	196
Черніченко Л. А.	БАЗОВА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЛОГОПЕДІВ В УМОВАХ ОСВІТНЬОЇ ІНКЛЮЗІЇ	200
Яворська Ольга, Іщенко Л. В.	ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ	204

Авраменко О. О.

*доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ЛОГОПЕДА

Одним із пріоритетних завдань всебічного гармонійного розвитку дитини дошкільного віку, що зазначено у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021-го року, Базовому компоненті дошкільної освіти і в Законі України «Про дошкільну освіту» є формування мовної та мовленнєвої компетентностей у дітей, зокрема, з особливими потребами.

На сучасному етапі розвитку суспільства кількість дітей, які мають мовленнєві порушення, збільшилася порівняно з попереднім десятиліттям і має тенденцію до подальшого зростання, більш ніж у 70% новонароджених діагностують перинатальні ураження підкоркових і стовбурових відділів головного мозку (ГМ), а також локальні пошкодження ГМ через патологію вагітності і пологів [3]. Мозок таких дітей працює за рахунок компенсаторних механізмів, тому традиційні психолого-медико-педагогічні методи обстеження і корекції в багатьох випадках не приносять очікуваних результатів, особливо на початкових етапах діагностичного і корекційного процесів, що визначає необхідність пошуку більш ефективних шляхів спеціального виховання та навчання, адаптованих до дизонтогенетичної реальності діагностичних і терапевтичних методик, які поєднують апаратні, нейропсихологічні, психофізіологічні та класичні логопедичні прийоми спеціалізованої допомоги в ситуаціях тяжких порушень мовлення у немовленнєвих дітей дошкільного віку.

Інноваційні методи набувають все більшого значення в діяльності логопеда, спрямованій на корекційно-розвиваючу роботу і стали предметом дослідження медиків, психологів, логопедів і педагогів. Теоретико-методологічні засади цього питання сформульовані у працях таких авторів як

М. Поваляєва, М. Чистякова, Е. Пожиленко, Т. Зінкевіч-Євстигнеєва, Т. Грабенко та інші.

Поняття «технологія» визначається як сукупність прийомів, застосованих у якій-небудь справі, майстерності, мистецтві (тлумачний словник). Поняття «педагогічна технологія» за визначенням Б. Ліхачова є сукупністю психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів; вона є організаційно-методичним інструментарієм педагогічного процесу [5].

На думку Н. Борозінець та Т. Шеховцової, педагогічною технологією є послідовна, взаємопов'язана система дій педагога, спрямованих на вирішення педагогічних завдань, або планомірне послідовне втілення на практиці заздалегідь спроектованого педагогічного процесу.

Г. Коджаспірова визначає педагогічну технологію як систему способів, прийомів і кроків, послідовне виконання яких забезпечить вирішення задач виховання, навчання і розвитку особистості учня, а сама діяльність представлена процедурно, як певна система дій; тобто це розробка і процедурне втілення компонентів педагогічного процесу у вигляді системи дій, що забезпечує гарантований результат [4].

Як зазначає В. Акіменко, будь-який практичний матеріал можна умовно розділити на дві групи: по-перше, той, що допомагає безпосередньому мовленнєвому розвитку дитини і, по-друге, опосередкований, до якого відносяться нетрадиційні логопедичні технології.

Поняття «педагогічні технології», включає досить об'ємну групу методів і прийомів організації освітнього процесу у формі різноманітних ігор, які повинні мати навчально-пізнавальну спрямованість. А у випадку корекційної роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення, ігри повинні бути спрямовані на:

- 1) розвиток артикуляційного апарату (артикуляційна гімнастика);
- 2) розвиток сенсорики (слухового, зорового, кінестетичного сприймання);
- 3) розвиток фонематичних процесів;

- 4) розвиток голосу;
- 5) розвиток дихання;
- 6) ігрові прийоми для постановки звуків;
- 7) ігрові прийоми для автоматизації звуків та їх диференціації (ігри на звуконаслідування, чистомовки);
- 8) словникові ігри (для розвитку лексичного запасу (пасивного і активного));
- 9) ігри на збагачення граматичних конструкцій (лексикограматичні);
- 10) ігри для розвитку та закріплення звуків у зв'язному мовленні;
- 11) ігри для розвитку просодики (темпу, ритму);
- 12) ігри для розвитку вищих психічних функцій;
- 13) ігри для розвитку дрібної моторики та кисті руки [7].

Отже, застосування інноваційних технологій запобігає втомі дітей, підтримує у дітей з різною мовленнєвою патологією пізнавальну активність, підвищує ефективність логопедичної роботи в цілому, вносить нові ігрові моменти в процес корекції мовленнєвих порушень, дозволяє багаторазово дублювати необхідний тип вправ та мовленнєвий матеріал, не знижуючи тим самим зацікавленість дитини до занять.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ДЖЕРЕЛ:

1. Акименко В.М. Развивающие технологии в логопедии. Ростов н/Д; изд. Феникс, 2011.
2. Андросова В. М. Використання інноваційних технологій в роботі з дітьми-логопатами старшого дошкільного віку для корекції вад звуковимови. *Розкажіть онуку*. 2004. № 10–11.
3. Дегтяренко Т. В. Нейрологопедичний підхід у діагностиці та корекції тяжких порушень мовлення у дітей дошкільного віку. Особлива дитина: навчання і виховання. Київ : Педагогічна преса, 2016. № 1. С. 38–46.
4. Коджаспирова Г.М. Технические средства обучения и методика их использования: учебное пособие для студ. высших учеб. заведений. Москва: «Академия», 2006. 352 с.

5. Логопсихологія : навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак ; за ред. М. К. Шеремет. К.: Знання, 2010. 293 с.
6. Рібцун Ю.В. Науково-методичне забезпечення реалізації спеціальної освіти дітей із ЗНМ. Логопед. 2011. № 8. С. 4–11.
7. НУШ. URL: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-nazapytannya-navchannya-v-inklyuzyvnyh-klasah-ditej-z-tyazhkumyoporushennyamy-movlennya>.